

KRÓTKOPOWĚŠĆE

Kniharnju wuznamjenili
Frankfurt nad Wódr. Zwjazkowa ministerka za kulturu Claudia Roth je wčera 118 mjeńšim kniharnjam wuznamjenjenje „Wuběrne městno kultury“ přepodała. W kategoriji „Najlěpša kniharnja“ bě mjez třomi mytowanymi tež kniharnja Robert Philipp z Kamjenca, kotraž dósta njje 25 000 eurow.

Chór Lipa w českej stolicy zaspěwał
Praha. Towarstwo přecelow Serbow, Kontakny běrow Swobodneho stata Saksa w českej a Unija českich spěwarskich towarstwow su wčera na dworje Praskeho Serbskeho seminara „Sorový minifestival“ wuhotowali. Nimo českej spěwneju čelěsow Entropie a Laetitia bě chór Lipa z hosćom, kiž předstajni w wobtuku něhdže hodžinskeho programa repertoarne ludowe a moderny pěsnje a šlagry.

Šiman žada sej změnu kursa
Budyšin. Zapóslanc sakskeho krajneho sejma Marko Šiman (CDU) z Budyšina žada sej sylniše politiske rozestajenje z temami AfD. Dale žada sej wón korekturu politiskeho kursa hladajo na temy kaž na příklad inflacija, energijowa politika, migracija, zastaranje strowoty abo wutwar infrastruktury w nowych zwjazkowych krajach.

Młodžinska wobora wuspěšna
Drježdžany. Młodžinska wohnjowa wobora z Kulowa je wčera w Drježdžanach na Němskim mišterstwie młodžinskich wohnjowych woborow wosme městno docpěła. To je dotaj jich najlěpše zaměštnjenje na zwjazkowej runinje. Cyłkownje bě so na 28 woborow ze 14 zwjazkowych krajow wobdžěliło. Dobył je cykľ Osterwald-Unterende z Nižosakskeje.

Roglič Vuelta dobył
Madrid. Kolesowarski profi Primož Roglič, kiž jězdzi za němske mustwo Red Bull BORA hansgrohe, je so jako rekordny dobyčer wuběždžowanja Vuelta krónował. Při 79. wudaću koložěby so w Španiskej triumfowaše Slowjenc štwórti raz w cyłkownym hódnoćenju. Roglič docpě při jednotliwym časowym jězdženju na poslednje etapie druhe městno za dnjom dobyčerjom Stefanom Küngom ze Šwicarskeje.

w nocy: 15 do 16 °C
rano: 15 °C
připódnju: 15 do 18 °C
wječor: 14 do 16 °C

Na zahrodze Němsko-Serbskeho ludoweho džiwaďla zahajichu wčera „mjezynarodny džen“ z koprodukciju Budyskich a galiciskich klankarjow pod hesłom „Spominaj na mnje“. Wurězki dalšich produkcijow třoch džiwaďlow pokazachu potom na hłownym jewišću džiwaďla.
Foto: Maximilian Gruber

Mystiski zwisk nadešli

Projekt Phōnē znowa mjezynarodny flair do města přinješt

Budyšin (SN/MG). Zahroda Němsko-Serbskeho ludoweho džiwaďla je polna ludži. Miły wětřik poslednjeho lěčneho wječora šumi po wulkich štomach. Je džen wotewrjenych durí, cyłe nježdělnišće popódnjo hižo bě team džiwaďla pokazal, što je za nowu hrajnu dobu planował. Pisana to přehlada z mnohimi překwapjenkami. Jedna z nich drje připowědžena, ale tola mnohich přiwabi: „International day“ – „mjezynarodny džen“.

Zarjadowanje to w rjedže mjezynarodneho projekta „Phōnē-mjeńšinowym rěčam hlós dać“ (SN wospjet rozprawjachu). Mjezynarodne dny abo wječory su kruty wobstatk tohuho projekta, rozkladuje intendant NSLDž Lutz Hillmann w swojich postrownych sadach. W Budyšnje nasta w běhu džešac dnjow samo cyłe nowa produkcija, kotruž realizowašej galiciske dramatiska džiwaďlo a Budyske klankodžiwaďlo „Spominaj na mnje“ rěka něhdže pothodžinski kruch, kotryž zaběra so z paralelemi mystiskeju swětow

Galiciskeje a Łužicy. Režiju krucha je nawoda klankodžiwaďla Till Heilmann zhromadnje z galiciskim klankarjom Rafaelom Reyom přewzał.

Mlynk je centralna figura produkcije. Andreas Larrañ da jemu rěčec a so pohibowač. W běhu předstajenja přeměni so mystiski, bajkojty swět mlynka do moderneje, kapitalistiskeje tristese. Tróšku časa za swoje dopomjenki chce sej mlynk drje hišće wukupić, ale naposledk přińdže sej tola smjerc po njeho. Pomjenowanja za wšelakore objekty abo jednanja kruch pospochi sprosředkuje, konsekwentnje serbsce, němsce a galicisce. Cyłkownje pak wuńdže produkcija z małowostami, sylny wobraz na jewišću rěča za sebję. Jako „mału fabulu“ bě režiser Heilmann kruch wopisował a to wona tež woprawdže je, pokazuju na to, kak wažne su poprawom naše korjenje, naš pochad a zo měli sej dopomjenki na našu domiznu stajnje zaso do pomjatka zwolač, zo njebychmy na nju pozabyli, wšako je swět došć wulki a daloki.

Na hłownym jewišću wulkeho domu prezentowaše geliske džiwaďlo z Gallwaya wurězki ze swojeje produkcije „An Farriage“, serbsce „Wubojani zeľzancy a stawizna wo Šěrym mužju“. W njej zaběraja so z tym, kak to je, hdyž so něchtó ze swojby w morju zatepi. Gallway je město při irskim pobrjohu a tuž je wona tema za ludži tam jara wažna. Widejowe sekweny podkladowaštaj nawoda džiwaďla a dalša džiwaďelnica z hnujacej basnju.

W komediantiskim přinošku wěnowaše so Rafael Rey stawiznam galiciskeho džiwaďla w Santiago de Compostela, powědajo wo wulkich stawiznach a wuznamje džiwaďla za našu towaršnosć.

Wězo běchu tež serbscy džiwaďelnicy z wurězkami krucha „Hercy – na tamnym boku mēšačka“ zastupjeni. Wjacore hudźbne kruchi kaž tež krótkie dialogi z jendželskimi přeložkami wobsadka produkcije předstajni. Němska wersija inscenacije ma lětsa kónc nowembra swoju premjeru na wulkim jewišću.

Dwurěčnosť dale wulke wužadnje

Slepo (JK/SN). Na pjatu fachowu konferencu měšćanostow a wjesnjanoštow serbskeho sydłenskeho ruma witaše Kati Struckowa, społnomócnjena Zhorjelskeho wokrjesa za serbske naležnosće, nahladnu ličbu zastupjerjow gmejnow Budyskeho a Zhorjelskeho wokrjesa. Fachowa konferenca wotmě so přěni raz w Zhorjelskim wokrjesu a tak běchu postrowne słowa tamnišeho krajneho rady, dr. Stephana Meyera (CDU) jara wutrobite. Wón zwurazni wažnosť dwurěčnosť wosebje za swój wokrjes, hdžež so jenož hišće w někotrych regionach kaž wokoło Slepoho dwurěčnosť a serbsčina pěstuje. W fachowej konferency widži wón wažny instrument, komunalnych politikarjow skedzbnjeć móžnosť, pokazac na dwurěčnosť w zjawnosći.

W přěnim přědnosku předstajni přědsyda serbskeho kulturneho turizma, Pětr Brězan, aktualny projekt towarstwa, kolesowarsku ščežku „Serbske impresije“, kotryž na wosebite wažnje rěčne rumy z kulturu a tradicijemi Łužicy zwjazuje. Informatiwna brošurka předstajni jara nazornje wšitke zajimawe wobsahi ščežki, kotraž so po dolhej čarje přez Łužicu čěhne. Zwjazac hodži so tuta ščežka ze syću za kulturu, wuměłstwo a čestnohamtski angažement, projekt skupiny ZARI, kotryž předstajitej Sonja Hrjehorjowa a Jadwiga Brykcec. Tuta syć chce wutworic a zachowac rěčne rumy z tym, zo zwjazuje džeławosć čestnohamtskich na polu kultury a wuměłstwa z prócu wo zachowanje a rozšěrjenje serbsčiny.

Kaž hižo na předchadžacych konferencach prezentuje referent w Sakskim ministerstwie za nutřkowne, dr. Jens Baumann, kotryž so tež ze serbskimi naležnosćami zaběra, staw a wuhlady spěchowanja serbskeje rěče. Nimo lětnje pawšale, kotraž nazel wšitke gmejny nje požadaja, wobsteja dalše móžnosće, w komunalnym wobtuku něšto za dwurěčnosť wuskutkować. Komuny dyrba so jenož hibać a na njeho wobroćic. Při tutej skladnosći potwěrdži tež, zo je financowanje serwisoweho běrowa we Wojerecach hač do mēra 2025 zaručene a zo budže wužadnje, w přichodnym sakskim knježerstwie podobne financowanje dale garantować. Baumann wostanje přiwšim optimist.

Kónčne słowa přědsydy Domowiny, Dawida Statnika hišće pozbudža zastupjerki a zastupjerjow městow a gmejnow, so dale za to zasadžeć, zo wostanje dwurěčnosť zwjazowacy element we wjeskach našeho regiona. ▶ Přilopk

Ryba ma samo pječat za kwalitu

Na němsko-serbskich přirodowych wikach w Stróži su organizatorojo mjeztym 23. rybowe tydženje zahajili. Předewšěm karpjow rybarjo we Łužicy plahuja. Wo kwalicie móža so zajimcy přichodne tydženje přěswědčić.

Stróža (AK/SN). Rybarjo k tomu přinošuju, zo so kulturna krajina we Łužicy hlada a zachowa. Runje tuta wjac hač 700 lět stara krajina z hatami dyrba fachowcy wobhospodarić. „Łužiska ryba njeje jenož zapřijeće, ale jónkrótna kwalitna marka. W 30 zawodach we Łužicy tónle produkt plahuja. Dwanaće z nich je ze certifikatom ‚Wprawdžita łužiska ryba‘ woznamjenjena“, podšmórny jednaćel Marketingoweje towaršnosće Hornja Łužica-Delnja Šleska (MGO) Olaf Franke zawčerawšim na zahajenju 23. Łužiskich rybowych tydženjow. Wotewrjenje wotmě so tónraz na stejnišću zarjadnistwa biosferoweho rezervata Hornjolužiska hola a haty při Domje tysac hatow w Stróži, hdžež wotměchu samsny čas němsko-serbske nazymyske přirodowe wiki. Domizniske towarstwo Radiška Stróža a biosferowy rezervat stej zhromadnje na nje přěpsyloj. Wopytwarjo zbliska a zdaleka tam přichwatachu.

„Chcemy pječat za kwalitu ‚Wprawdžita łužiska ryba‘ dale skrućic a rozšěrjeć“, Olaf Franke wujasni. Kriterije su mjez druhim plahowanje, picowanje, čas žiwjenja, žiwjenske wuměnjena a žně w regionje. Fachowa jury to pruwuje a hódnoći. Jelizo zawody tele kriterije dodžerža, certifikat dóstanu. „Hornjolužiski karp dóstanje přirodnu picu. Tohodla je mjaso jara krute. Karp hodži so na wšelake wašnje přihotować“, wuswětli skótna lěkarka dr. Grit Bräuer, kotraž je člonka fachoweje jurje. Wona je z dobom nawodnica hatarstwa Bräuer we Wysokej pola Kamjenca.

Z předawanišćemi so zawodaj Chrjebjanska rybjača tžwr a Hatarstwo Hóznica na wotewrjenju rybowych tydženjow wobdžělišće. Gourmet-kuchar André Meyer z hosćenka Beckenbergbaude Kotmar je tam rybu spřihotował. „Najlěpje kupiš sej rybu direktnje pola hatarja. Łužiski karp je strowy a móžeš jeho bjez wobmyslenjow jěšć“, wón wopytwarjam doporuči. Naležnosť rybowych tydženjow – syće wutworic, regionalny produkt zesylnic a hódnoćic –, wón podpěruje. Po džełapótnje sezonyje rybarjo haty bórce wuľođa a ryby žněja. Přichodne tydženje je zaso tójšto zarjadowanjow kołowokoło ryby předwidžanych.

Pomnik mjez druhim za „wědomostne zemjerženje“

Budyšin (SN/bn). Přědnoski a wopominanska nutřnosť tworjachu zadržb swjatočneho wotkrywanja pomnika za Hadama Bohuchwała Šěracha. Bronzowa busta na dwurěčnje popisany postamenec su před cyrkwju w Budyšinku postajili, hdžež bě „nestor moderneho pčolarstwa, wusahowacy přirodowědnik, swěrný dušepastyr a serbski prócowar“ 25 lět skutkował. Günter Sodan, kiž bě pomnik skladnostnje 300. narodninow Šěracha iniciěrował, džakowaše so Šěrachowemu pčolacemu towarstwu, ewangelskej wosadze a gmejnje Malešecy za wuhotowanje swjatka, Łuchowskej wuměłstwowej lijerni za zhotowjenje busty a Založbje za serbski lud kaž tež privatnikam za financowanje. Wosebje wuzběhny wón Edit Jurakowu, kotraž je „pozabyty žiwjenski skutk fararja a wědomostnika znowa w zjawnym wědomju zakótwiła“. Po słowach Malešanskeho wjesnjanošty Matthiasa Seidela (CDU) „njech pomnik tomu polěkuje, zo ludžo zasadnje tak spěšnje njezabudu, što so za wjes a wobydlerjow zasadzuje“. Lawdator prof. dr. Bernhard Klausnitzer mjenoowaše dopokaz Šěracha, zo móža so kralowny z kóždého wopłodženeho pčolaceho jeja wulahnyć, „wědomostne zemjerženje“. Dale wuzběhny

wutworjenje zwjazka „Physikalisch-oekonomische Bienengesellschaft in der Oberlausitz“ a wobšěrne publikaciske a přeložowarske džělo na příklad za spěwarske abo jako wudawačel wučbnicy „Hornje Łužiske Schul-Knischki“. Přědsyde Domo-winy Dawidej Statnikkej bě serbski podžěl narěče Klausnitzer „signal, zo je tónle

pomnik z dobom z mostom mjez Serbami a Němcami“. Swójba von Schirach sadži při pomniku štom, kotremuž „Šěrachowa lipa“ rěka. Ceremoniel wuklinča ze serbskej hymny. Wo hudźbne wobrubjenje postarachu so džěci Malešanskeje pěstowarnje, Poršiški pozawnowy chór a dudak Lucian Kaulfürst.

Günter Sodan a Matthias Seidel (wotlěwa) staj w Budyšinku pomnik za Hadama Bohuchwał Šěracha wotkryłoj.
Foto: Bosćan Nawka

AKTUALNE

Etatowy tydzień zahajeny

Berlin (dpa/SN). Zwjazkowy sejm nawróci so tutón tydzień z dowoloweje přestawki. K zahajenju tradicionalneho etatoweho tyždjenja su so stronske gremije a frakcije zwjazkowego sejma džensa k wuradźowanjam zešli. Jutře chce financny minister Christian Lindner (FDP) z wjele prócu zdžetany etat za lěto 2025 w parlamencie předstajić. W nim planuja wudawki 480 miliardow eurow a 51,3 miliardy eurow nowych kreditow. Předšyda CDU Friedrich Merz naćisk kritizuje.

Israel atakuje milicy w Syriskej

Damaskus (dpa/SN). W Syriskej su při pozdatnym nadpadze israelskich wojskich lětađlow na zepěrańišća proiranskich milicow po syriskich informacijach pjec ludži morili. Znajmjeńša 19 ludži so rani. Wojske lětađla běchu sklady brónjow milicy njedaloko města Hama nadběhowali. Wobkedźbowarjo rěča wo wjacorych rozbuchnjenjach. Israelske wojsko nechcyše nalěty komentować.

Trump a Harris jenak synlaj

Washington (dpa/SN). Krótko do z wulkej napjatósću wočakowaneho telewizijnego rozestajenja mjez republikanskim bywšim prezidentom Donaldom Trumpom a jeho demokratiskej kontrahentku Kamalu Harris staj wobaj kandidataj za zastojnstwo prezidenta USA we woprašowanjach nimale jenak synlaj. Najnowše woprašowanje nowiny New York Times je wunjesło, zo ma Trump 48 procentow přihłosowanja, Harris 47 procentow. Wólby prezidenta su 5. nowembra.

PŘILOPK

Rěč domizny za džěci

Přěna powěsć po wólbach: Wjětšina Zhorjelskeho wokresneho sejnika je bértlk hłownohamtskeje spolnomócnjeneje za serbske naležnosće (wona ma 9,5 hodźin/tyždjenje) před prawicarijami zachowała. Druha powěsć: Zhorjelski krajny rada wuzběhny wažnosć dwurěčnosće, kotraž zwonka Slepoho lědma rólu hraje. Třeća powěsć: Financowanie serwisoweho běrowa za serbsčinu je jenož hač do klětušeho zaručene, wo podlěšenje ma so zaso politisce wojować. Češć wšej prócy, hladajo na naš narok, mostotwarcy mjez Němskej a slowjanskimi krajemi być, sny na přeniškim niwowje. AfD je před lětami w Zhorjelcu přećiwu arabiskim spěwam w jednej pěstowarni polemizowała prajo, zo by so mjez druhim hornoserbsčina lěpje hodźala. Nošer pěstowarnje je pak do toho džěci za serbskimi, češćkimi a pólskimi spěwami zeznamomil. By rjenje bylo, hdyž bychu wšě džěci Zhorjelskeho a Budyskeho wokresja serbsčinu jónu jako rěč dožiwili, kotraž do domizny sluša.

■ Marcel Brauman

Wohěn njedaloko Brockena w Smolinach dale z helikopterami a lětađłami hašeja. Lěsny wohěn bě minjeny pjatk wudyřił. Dešć je při hašenju pomocliwy. Mla pak pilotow hać, dokelž dosć derje njewidža. Mjez pućowarjami woblubowana kónčina je tuchwilu zawrjena. Přečinu wohenja hišće njeznaja.

Foto: dpa/Swen Pförtner

Scholz dale njepowalny

Zwjazkowy kancler chce tež po wólbach 2025 knježerstwo nawjedować

Berlin (dpa/SN). Najebać špatne wuslědky woprašowanjow a najnowše wólbne poražki zwjazkowy kancler Olaf Scholz z toho wuchadža, zo SPD wólbje zwjazkoweho sejma 2025 dobudže. „Liču kruće z tym, zo dóstanu sam a SPD 2025 sylny mandat, z kotrymž móžemy tež přichodne knježerstwo nawjedować“, rjekny politikar SPD nowinje Tagesspiegel.

„Knježić njebudže jednorišo, tuž dyrbjeli to činić“, kancler rjekny. Jeho zaměr je „wot SPD nawjedowane zwjazkowe knježerstwo“. W rozmołwje z nowinarjami Scholz na to pokaza, zo je SPD hižo lě-

ta 2021 w podobnym položenju wólbje dobyła. „Smy w bojach wupruwowana strona“, wón potwjerdzi.

Amplowa koaliciónja SPD, Zelenych a FDP je po najnowšich woprašowanjach dale na nahladnosć pozhubiła. Wšitke tři strony docpěwaja zhromadnje runje hišće 29 procentow. To stej dwaj procentaj mjenje hač minjeny tydzień. Strona Scholza SPD dóstawa tuchwilu hišće 15 procentow (minus jedyn), Zeleni maja džesać procentow (minus jedyn). Liberalna FDP docpěwa kaž tyždjenja štyri procenty a by ze zwjazkoweho sejma zlećala.

Wulki džěl ludži w Němskej ma Scholza za słabeho kanclera. 77 procentow mjenja, zo so wón njepřesadzi. Jenož 17 procentow ma jeho za mócného politikarja. Hladajo na tute wuslědky Scholz rjekny, zo je sej hižo před dlěšim časom předezwala, na woprašowanje wjac njedźiwać.

W zwjazkowym sejmje prašenje dowěry stajić a tak dočasne nowowólbje nastorčić, njeje za Scholza žana opcija. Knježerstwo ma wjětšinu, zo by nadawki spjelniło. Prašenje dowěry stajić je „myslička opozicije, kotruž stajnje zaso wospletuja“. Na prašenje, hač njeby zakitowanski minister Boris Pistorius lěpši kanclerski kandidat SPD z wjětšimi wuhladami był, Scholz rjekny: „Tež Boris Pistorius chce, kaž mnozy druzy tež, zo zaso jako kancler nastupju. To runje tak widžu.“ Pistorius je mjez wolerjami woblubowaniši. Tola tež wón Scholza jako kanclerskeho kandidata 2025 podpěruje.

Socialdemokracija su we wólbach krajnej sejmow w Durinskej a Sakskej ze 6,1 a 7,3 procentami swój dotal najšpatniši wuslědk docpěli. Hižo spočatk junija bě SPD we wólbach europskeho parlamenta ze 13,9 procentami poražku počerpila.

Nětko zhladuju na Braniborsku, hdžež wola 22. septembra nowy krajny sejm. Tuchwilu steji tam SPD z ministerskim prezidentom Dietmarom Woidku za AfD.

Žadaja sej spěšniše wotsunjenja

Berlin (dpa/SN). Zwjazk městow a gmejnow Němskej žada sej w migraciskej debaće wjac wotsunjenjow. Knježerstwo měło jeno za to wotpowědnú „task force“, wutworčić, gremij, kotryž wotsunjenja zřaduje. Wažne je, prócowanja zesylnić, zo dyrbjeli so ludžo bjez prawa na trajne přebywanje zaso do swojeje domizny nawróčić, rjekny hłowy jednačel André Berghegger nowinarjam. Wosebita „task force“ by wotsunjenja pospěšila a efektiwowała. Dotal su wotsunjenja naležnosć zwjazkowych krajow.

Berghegger kritizuje, zo njejsu komuny na wuradźowanjach wo migraciji wobdžělene. Wone měli sobu za blidom sedžeć, hdyž wo migraciji a wěstoće rozsudžeć. Rozmołwy knježerstwa, opozicije a zwjazkowych krajow su jutře planowane. Hižo w zwisku z migraciskim wjerškom minjenu wutoru běchu sej komuny sobuskutkowanje žadali.

Amplowa koaliciónja bě wospjet připowědžila, zo razniše wotsunjenja přesadzi. Po nadpadach w Solingenje z třomi mrtwymi su „wěstotny paket“ zdžěłali.

Poslednje tři dny němscy atleća so hišće raz stopnjowali

Paralypiske hry 2024 w Parisu su wčera ze zakónčacej swjatočnosću jimacy kónc namakali. Při tym staj paralypiskaj dobyčerjej pluwarka Elena Krawzow a tesakowar w jězdym stole Maurice Schmidt němsku chorhoj do Stade de France njeslój. Němska zakónči paralypiske hry w Parisu nimale mjez najlěpšimi džesać narodami w medaljowym špihelu. Z 10 zlotymi medaljami, 14 slěbornymi kaž tež 25 bronzowymi docpě wubranka Němskeho paralypiskeho zwjazka 11. městno.

To zmóžniču tež sylne wukony poslednje tři wubědžowanjske dny. Cyłkownje dobychu tam hišće raz 16 medaljow. Najwuspěšniši džěni bě sobota ze sydom medaljami.

Blidotenisowa hrajerka Sandra Mikolaschek je sobotu njewočakowano najwjetši wuspěch swojeje sportoweje karjery swjećila. W finalu w Parisu (klasa WS4) přesadzi so Düsseldorfčanka přećiwu přěnej swětoweje lisciny Borislavi Perić-Ranković ze Serbiskeje a wudoby sej zlotu medalju.

Přez drohometal wjeselić móžeše so tež Lindy Ave. 26lětna běžeše sobotu w finalu přez 400 metrow na třeće městno.

Tež w pluwanju běchu hišće raz wuspěšni. Gina Böttcher je sej na poslednim dnju pluwanskich wubědžowanjow w Parisu swoju přěnju medalju zawěsćila.

Přez 50 metrow na chribjeće dótkny so wona jako druha kromy basenka.

Najwuspěšnišo pak běžeše sobotu za jěcharki. Dwójce slěbro plus bronz za němsku équipe. Regine Mispelkamp z konjom Highlander Delight's a Anna-Lena Niehues z konjom Quimbaya stej wo-

bě w dresurje ze slěbrom swoju třeću medalju při lětušich hrach dobyłoj. Heidemarie Dresing jěchaše z Dooloopom k bronzje. Hižo pjatk dobychu wšitcy tře bronzu w mustwje.

Tohorunja bronzu dobyło je sobotu němске basketbulowe mustwo mužiw. Woni su přěni raz po 1992 zaso paralypiskim medalju docpěli. Hra wo třeće městno přećiwu Kanadze bě napjata naležnosć a skonči so z 75:62 za Němsku.

Josia Topf je w pluwanskim finalu přez 50 metrow w swobodnym stilu bronzu dobyła, a to bě zdomom hižo jeje třeća medalja w Parisu. Tanja Scholz docpě w samsnej disciplinje tohorunja jako třeća cil, doby po diskwalifikaciji kontrahentki pak samo slěbro.

Wulki wysk přez drohometal tež pola judoki Lennarta Sassa zaklinča. Při swjim paralypiskim debiče docpě 24lětny wón doby mały finale swuwerenje, po tym, zo běchu jeho w polfinalu dwělonje diskwalifikowali. Blidotenistka Julianne Wolf je tež polfinalnu překwapjenku skomdžila, ale bronzu dóstala. Wona podleža přěnej swětoweje lisciny Aida Husic Dahlen z Norwěgskeje jasnje z 0:3 po sadzbach.

■ Kilian Hřejhor

Z jimacej swjatočnosću a spektakularnym wohnjostrojom su wčera w Parisu paralypiske hry 2024 zakónčili.

Foto: dpa/Kacper Pempel

TO A TAMNE

Do kašćika k zamknjenju zalěžo je džěćo při hrajanju w Mnichowje. Swójba z džěsćomaj bě při elektroniskich kašćikach pobyła, zo by pakčik wotewzała. Džewječlětny hólć zalěže do kašćika, na což so durje zaprasnychu a so awtomatisce zamknychu. Staršej njemóžeštaj fašk hižo samaj wotewrěć. Přiwołani wohnjowi wobornicy durje namócnje wotewrěchu a njezranjene džěćo wuswobodžichu.

Wupad miliny wosrjedz měščanskeho swjedženja w hessenskim Usingenje je předwčerawšim, sobotu, chaos zawinowal. Ludžo běchu w čumpjelach zawrjeni. Tež na hoberskim kole njeńdžeše dale. Wohnjowa wobora zasadzi nuzowy milinowy agregat, zo móhli ludžo wulězć. Hoberske koto pak dyrbjachu cyle klasisce z kurbu wjerčeć, doniž njeběchu posledni z gondlow wuswobodženi. Při njewšednej akciji so nihtó njezrani.

Chorownjam „kóšty čekaja“

Augsburg (dpa/SN). Hladajo na stupace kóšty a přiběrace deficity warnuja chorownje před wobmjězowanjami chorobneho zastaranja. „Pjenježne položenje chorownjow Němskej je tak napjate kaž hišće nihdy“, rjekny šef předsydwta towaršnosće chorownjow Němskej (DKG), Gerald Gaß nowinarjam. Kóžda druha chorownja planuje naprawy lutowanja, kotraž potrěchja tež za zastaranja wažne wobluiki, wón rjekny. Gaß namołwja zwjazkoweho ministra za strowotnistwo Karla Lauterbacha (SPD), poplatki chorobnych kasow na dobro chorobnych kasow na jasnje politikarja. Hladajo na tute wuslědky Scholz rjekny, zo je sej hižo před dlěšim časom předezwala, na woprašowanje wjac njedźiwać.

Zelenskyj čaka na wuslědky

Kijew (dpa/SN). Po swojich rozmołwach ze zastupnikami knježerstwa USA na zetkanju kontaktneje skupiny Nato a Ukrainy w Ramsteinje čaka ukrajiniski prezident Wolodymyr Zelenskyj „jara napjeće“ na wuslědky. Konkretnje bě sej Zelenskyj minjeny pjatk wot zwjazkarjow daloko sahad brónje přećiwu wojskemu a logistiskim objektam na ruskim statnym teritoriju žadał. Dotal njeje jemu tole dowolene. Ukraina zasadźuje tuž truty přećiwu Ruskej. Kóncy tyždjenja su skład bencina w juhorskim Belgorodze trjechili a zapalili. Samsny čas Ruska wojski čišć na Ukrainu w Donbassu dale zesylnja. Wokoło Pokrowska su ukrajinke jednotki kónc tyždjenja 23 ruskich nadběhow wotwobarali, wojsko zdžěla.

IMPRESUM

SERBSKE NOWINY wudawaja so w Domowina-Verlag GmbH Ludowym nakładnistwje Domowina

Jednačel: Syman Pétr Cyž

Ludowe nakładnistwo Domowina tšwr spěchuje Založba za serbski lud, kotraž dóstawa lětnu přiražku z dawkowych srědkow na zakladze hospodarskich planow, wobzamknjenych wot Němskeho zwjazkoweho sejma. Krajneho sejma Braniborskeje a Sakskeho krajneho sejma.

Šefredaktor a zamowity redaktor w zmysle nowinarskeho zakonja: Marcel Brauman 577 232/233 Naměstnik šefredaktora: Axel Arlt 577 238

tel.: 03591 / 577 232 faks: 03591 / 577 202

e-mail: redaktion@serbske-nowiny.de

www.serbske-nowiny.de

Adresa redakcije a nakładnistwa:

Sukelnska 27, 02625 Budyšin

Adresse der Redaktion und des Verlages:

Tuchmacherstraße 27, 02625 Bautzen

Serwis za abonentow: 577 263

Předani nawěškow: Jadwiga Šolčić 577 220

e-mail: anzeigen@serbske-nowiny.de

Čiše: DVH Weiss-Druck GmbH & Co. KG, Lejnianska 14,

02979 Halštrowska Hola, wjesny džěl Hory

Vertriebskennzeichen: 2 B 2560 B

SERBSKE NOWINY wuchadźeja pjec króć wob tyždźe.

– W padže wyšeje mocy abo džěloweho boja njewobsteji žadanje dodawanja abo zarunanja. – Za nawěški plaćići plaćiznowa liscina z 1. junija 2020. – Za njepožadane manuskripty njerukujemy.

W rubricje „Zapóslane“ wozjewjene dopisy njewotblyščuja w kóždym padže mjenjenje redakcije.

Roznošowanjski serwis: 03591/ 577 263;

po 18 hodź. telefonowy wotmołwjak 03591/ 577 266

e-mail: vertrieb@domowina-verlag.de

Kopańca kónc tydženja

14.09.	14:00	Biskopičanske KT – ST Módro-běli Zorbau
15.09.	14:00	VfL Halle – Budissa Budyšin
14.09.	15:00	TSV Wachau – Rakečanske ST
14.09.	15:00	Módro-běli Kulow – Natwar Němske Pazlicy
15.09.	15:00	Sokol Ralbicy/Hórki – SJ Chróscicy
14.09.	15:00	Motor Kumwald – SJ Chróscicy II
15.09.	15:00	Hlinowski SK 1931 – ST Marijina hwězda
15.09.	14:00	Zeleno-běli Sepicy – ST Radwor
15.09.	12:30	Halštrów/Hlinowc II – HZ Ralbicy/Pančicy II
15.09.	14:00	Jednota Kamjenc – HZ Wulka Dubrawa/Radwor II
15.09.	15:00	SJ Njebjelčicy – HZ Wujězd/Laz/Běly Chotmč

Sudniski kolektiw Anne Welsowa, André Strelow a Christoph Wels je sobotu w Rakecach pokalnu hru na wokrjesnej runinje mjez Rakečanskim ST a TSV Wachau sudžił. Tuta dyrbjše d do podlěšenja. Kulowčan Nico Kocor bě mjenujcy w přidatnym hrajnym času wrota k 2:2 (90.+2) třělił. W podlěšenju trjechi potom Henning Nowotny k 3:2 (116.) za Rakečanow. Foto: Jörg Stephan

WIDŽAŁ, SŁYŠAŁ, NAPISAŁ

■ Awtor džensa
Jan Bogusz

Trochu časa je so mjeztym hižo minyło, po tym, zo bu finale lětušnje Satkulabičury w Miłočicach wuhraty. Wospjet je tute wosebite sportowe zarjadowanje pokazało, z kelko entuziazmom młodostni w pěsku za bulom honja. Nimo toho maja tući składnosć, so w lěcu ke krutym terminje, stajnje póndželu, zetkawać a wuměnjec. Runje tutón fakt wšak je daši wulki plus tuteje tury, mjenujcy zo wutworja sport zdobom tež socialny kontakt. Cyłkownje wosom wjeskow bě lětsa z bičwolejbulowymi hrajnišćemi na turje wobdžělnych. Tak tež přeni króć Chróscenjo, kotřiž běchu z nowym hrajnišćom při młodžinskim klubje staciju wuhotowali. Ličba přihladowacych a hrajacych bě při kóždej staciji jara wysoka. Tež kwalita hrow je w běhu lět stupaka. Někotři hrajerjo a hrajerki so wězo tež připódla regularnje zetkawaja a hraja mjez druhim w towarstwje. Je jasne spóznać, zo ma wjele mustwow hižo dobru techniku a anticipaciju a sej mjez sobu wuběrnje prihrawaja. Za přihladowarjow a přihladowarki je to zdobom wulke wjeselo hram slědować. Mnohe hry a wosebje finale w Miłočicach běchu tež lětsa zaso jara napjate.

Wot wolejbula ke kopańcy, z pěska na trawnik. Kopsarska sezona w tukraju, wot zwjazkoweje hač k wokrjesnej runinje, je hižo z polnej paru zaběžala. Wrócozhladaju dopominam so na dwaj přikładowe zašleje sezony, kotrejž stej mi pozitiwnje w pomjatku Strěžin (Striesen). Tutón zešiwk wozjewjeja Drježdžanjenjo za swojich přihladowarjow stajnje před kóždej domjacej hru. Zdobom w nim swojeho přečiwnika z krajneje klasy předstajeja. Zo witachu naš Chróscanski cykł w tutym padže w serbskej reči, to sprawnje prajene njejsym wočakował. Podobnje wuhladach to tež pola dalšeho kopsarskeho mustwa ze Sakskeje stolicy – DSC Drježdžany. Tu so tež w informaciskich lopjenach na serbski pozadk našeho mustwa pokaza. Tutej přikładow z Drježdžan mam za jara pozitiwnje, wšako derje wěmy, zo njeje tak samozrozumliwe.

Nawopak, tež loňšu sezonu zaso, běchu někotre přikładowe z kopsarskich hrow serbskich mustwow pokazali, zo toleranca přečiwnika za serbsku reč na hrajnišću pobrachuje. Nadžijam so tuž, zo lětsa tajkich wušparanjow njebudže a zo njedyrbja so serbscy koparjo a koparki něhdže za wužiwanje jich mačěrščinje wusprawnjeć.

W pokalu jasnje podleželi

Sokol Ralbicy/Hórki – ST Natwar Němske Pazlicy 1:4 (1:3)

Zestawa domjacych: Žur – Lešawa (46. Šiman), Heidorn, Šewc, Šolta, Mikławšk (46. Rawš), Gloxyn, Heidorn, Mjehela, Hicka, Domaška (66. Kral)

Hižo w druhim pokalnym kole dyrbjachu Sokoljo přečiwu jednomu z faworitow swoje mocy měrić, wšako přichwata njedželu popołdnju při horcych temperaturach mustwo z Němskich Pazlic do Ralbicy. Tónle klasikar přiwabi nimale 200 přihladowarjow do stadiona „Jurij Frencl“.

Wot wšeho spočatka bě wotwidžec, zo budže za delanskich koparjow chětro čežki nadawk so přesadzić. Młody team z Němskich Pazlic hraješe wot spočatka jara spěšnje dopředka a Sokolški škit k zmyłkam nuzowa. Tak na přikład hižo po pjec mješinach, jako zhubi Balthasar Heidorn 20 metrow před swójskej klětku bul. Samlutki na wrotarja běžo pak nadběhowar z Němskich Pazlic bul do wrotow njedosta. Jenoz pjec mješinow na to dósta mjenowany Ralbican škitar w šesnatce bul na ruku a sudnik pokaza na ominozny dyk. Feliks Pjetaš třěli kulowatu kožu do hornjeho třiróžka k nawjedowanju. Sokoljo prócowachu so ofensiwnišo hrać, tola ničo strašneho njewuskoči. Po 20 mješinach da sudnik Kevin Ackermann rózž za hosći, kiž pak woči-

widnje žadyn njebě. Natwarej bě to wšojedne, Anton Minkwitz skoči najwyše a hižo steješe 0:2 z wida Ralbicanow. Po rjanej kombinaciji zwyżši Max Reimann samo na 3:0, jako dyrbjše wotfalšowany kop jenož hišće přez wrotowu liniju sunyć. Krótko do počasa móžachu tež Sokoljo wyskać. Woni dóstachu, kaž hižo přečiwnik z Němskich Pazlic, jednatku skerje darjenu. Denny Gloxyn najprjedy na žerdži zwrěšći, tola wrotar bě přezahle wotskočił. W druhim pospyće Gloxyn

potom wěšće přetwori.

Po počasu mječachu Ralbicanjo tu abo tamnu dobru składnosć. Tola Pětr Domaška z džesać metrow kaž tež Denny Gloxyn z distancy snadnje zwrěšćitaj. Jako po hodžince potom Marick Schütz za hosći po konteru na 4:1 zwyżši, běše hra doskónčnje rozsudžena. W zbytnym času so tež ničo naspomnjenahódnego wjac njesta, hra bě skerje přečelskej hrě podobna.

Za Sokolow bě to chětro skepsane po-

połdnjo a tuž so lětsa hižo jara zahe z pokala rozžoňowachu. Přichodnu njedželu dyrbja chowancy trenarja Christoph Gloxyna cyle hinaše mjezwočo pokazać, hdyž chcedža w serbskim derbyju přečiwu SJ Chróscicam wobstać.

■ Jurij Bjeňš

WUSLĚDKI

Kopańca, wokrjesny pokal

Počnica II – Kinspork/Lužnica	3:2 (3:1)
Arnsdorfske KT II – Wojerowski FC II	0:1 (0:1)
Demicy-Tumicy – Ger. Budyšin II	0:3 (0:2)
HZ Wulke Ždžary – ST Porchow	2:5 (1:4)
ZSZ Załom-Wopaka – Rakečanske ST II	4:1 (1:1)
Rakečanske ST – TSV Wachau	3:2 (0:0)
LSV Hory II – HZ Frankenthal	2:6 (0:6)
ST Mały Wjelkow – ST Radwor	7:8 (1:1)
ST Běla/Cunnersdorf – Počnica	0:5 (0:1)
Jedn. Kamjenc – SJ Chróscicy II	2:0 (2:0)
ST Nadrózna Hrabowka II – HZ ST Horni kraj-Sprjewja	2:8 (1:5)
SJ Njebjelčicy – Sepicy	3:1 (1:1)
Ralbicy/Hórki – Němske Pazlicy	1:4 (1:3)
SZ Steinigtwolmsdorf – Drohotka Ramnow	1:5 (1:3)
Bretinig-Hauswalde – SJ Chróscicy	2:3 (2:0)
HZ Lomnitz-Großnaundorf II – ST Wjelečin	2:4 (1:2)

Ralbicanscy Sokoljo dyrbjachu lětsa hižo zahe wokrjesne pokalne koło wopušćić. Wčera podleža mustwo trenarja Christoph Gloxyna jasnje přečiwu hosćom z Němskich Pazlic. Foto: Mia-Katarina Hrehorjeć

NABOŽINA DŽENSA

Swoboda nabožiny wohrožena

Tuttlingen (B/SN). „Wot 2,5 miliardow křesćanow na swěće je 300 milionow, wosebje w Chinje a hinduistiskej Indiskej, přesčěhanych,“ praji něhdyši zapóslanc Němskeho zwjazkoweho sejma Volker Kauder katolskej powěšćerni. W našim kraju pak zwěšća wón přiběracu intolerancu druhim nabožinam napřečo. K nabožinskej swobodze słuša tež dowolnosć, mošeje twarić.“

Noweho biskopa zapokazali

Osnabrück (dpa/SN). Na Božej mši z wjace hač 1 000 kemšerjami zapokazachu wčera noweho biskopa Dominica Meiera w Osnabrücku. Na kemšach přepoda jemu posłanc bamža w Němskej arcybiskop Nikola Eterovic pomjenowanke wopismo. Po tym posydnjo zo Meier na stólc biskopa. Z tutym symboliskim aktom ma biskopstwo 18 mėsacow po tym zo bě něhdyši biskop Franz-Josef Bode wotstupił zaso nawodu.

Čestnohamtske džěto přiznać

Gütersloh (B/SN). Wjednica nabožinskeho monitora Bertelsmannoweje załožby

dr. Yasemin El-Menouar je medijam prajiła, zo ma so čestnohamtske džěto w Němskej bóle připóznać. „Smy solidarniši, hač bě dotal znate.“ Studija je mjenjenja 11 000 ludži wuhódnociła. „82 procentow křesćanow by rady Ukrainajnow a 88 procentow muslimow by rady Syričanow podpěrało. Nimale połojca wobydlerjow Němskeje pak ma přiwšem mała dowěry do swojich sobučlowjekow.“

Břemjo cyrkwinških twarow

Erfurt (B/SN). Ewangelske cyrkwyje w srjedźnej Němskej maja něhdže džesać procentow kulturneho herbstwa Němskeje ze 4 000 cyrkwinškimi twarami na starosci, kotrež steja zwjetša pod pomnikoškitom. Dokelž bydla jeniče tři procenty ewangelskich wěriwych na tutym teritoriju, njehodža zo wšitke twary wjace wužiwać. Wjednica twarskeho referata Elke Bergt: „Trjebamy na zwjazkowej runinje inowatiwne projekty.“

Nowe dopóznać

Rom/London (B/SN). Italscy slědzerjo su njedawno z wosebitej techniku zwyżšili, zo je smjertny rub z Turina něhdže 2 000

lět stary, pisa nowina Daily Mail. Na 4,40 metrow dołhej a 1,13 metrow šěrokej plachće běchu slědy šwikaneho a křižowaneho muskeho čěta zwyżšili. Z tym pak njeje dopokazane, zo jedna so wo smjertny rub Jezusa.

Njewšědna Boža mša

Aibach (B/SN) Njedawno na Božej mši přismali kolesowar do cyrkwyje, wobkruži woltarniščo a pod prikleskom Boži dom zaso wopušći. Bě to poselstwo fararja Herberta Guglera firmujomnym, kiž skedžbni na wolij při žalbowanju: „Kaž kolesowar rječaz wolij trjeba, trjeba čłowjek „mazadło bože“. Podawk je sej w inertece w krótkim času wot 15,6 milionow ludži wobhladało.

Nabožne mješinjo škitac

Berlin (B/SN). Zwjazkowa ministerka Svenja Schulze je sej drje na wopyće w Pakistanje „čłowjeka hódné džělowe wuměnenja, sprawne mzdy a wobswětoškitnu produkciju“ žadała, ale „dodžerženje čłowjeskich prawow a nabožna swoboda“ njeubštej narěčanej, kritizuje prezident pomocneho skutka Missio Dirk Bingener. Statne institucije w Pakistanje njemóža nabožne mješinjo před islamistiskej namocu wjace dosć škitac.

Nowa serija

Bonn (B/SN). Na podcasće „Aufgekreuzt“ je nowa serija wo žiwjenju židowki, filozofki a wojowarki za prawa žonow Edith Stein přistupna. Rjadnisku knježnu z mjenom Teresa Benedicta z křiža su nacionalsocialisća zamordowali. Džensa je wona swjata a patronka Europy. Jeje žiwjenje a wozjewjenja pohnuwaja hač do džensnišeho so z rólou žonow w cyrkwi, z jeje filozofiskimi prašenjami a ze židowsko-křesćanskej identitu rozestajec.

NOWINKI

Wustawowe sudnistwo Pólskeje je so přečiwu postajenju knježerstwa k nabožnej wučbje w šulach wuprajilo. Po tutym njesmědža so lětniki přesahowace skupiny za nabožinu wutworili, je-li w rjadowni mjenje hač sydom šulerjow. Cyrkwyje a ekumeniska rada su protest zapožili.

52lětna Hilja Ndatala-Eenyofi Nghaangulwa je přěnja diecezanska biskopka ewangelsko lutherskeje cyrkwyje w Nambiji (ELCIN). To „je krok k runoprawosci“ praji generalna sekretarka lutherskeho swětowego zwjazka Anne Burghardt.

Putnicy do Roma namakaja na kromje města z parkom wobdatu baziliku Santa

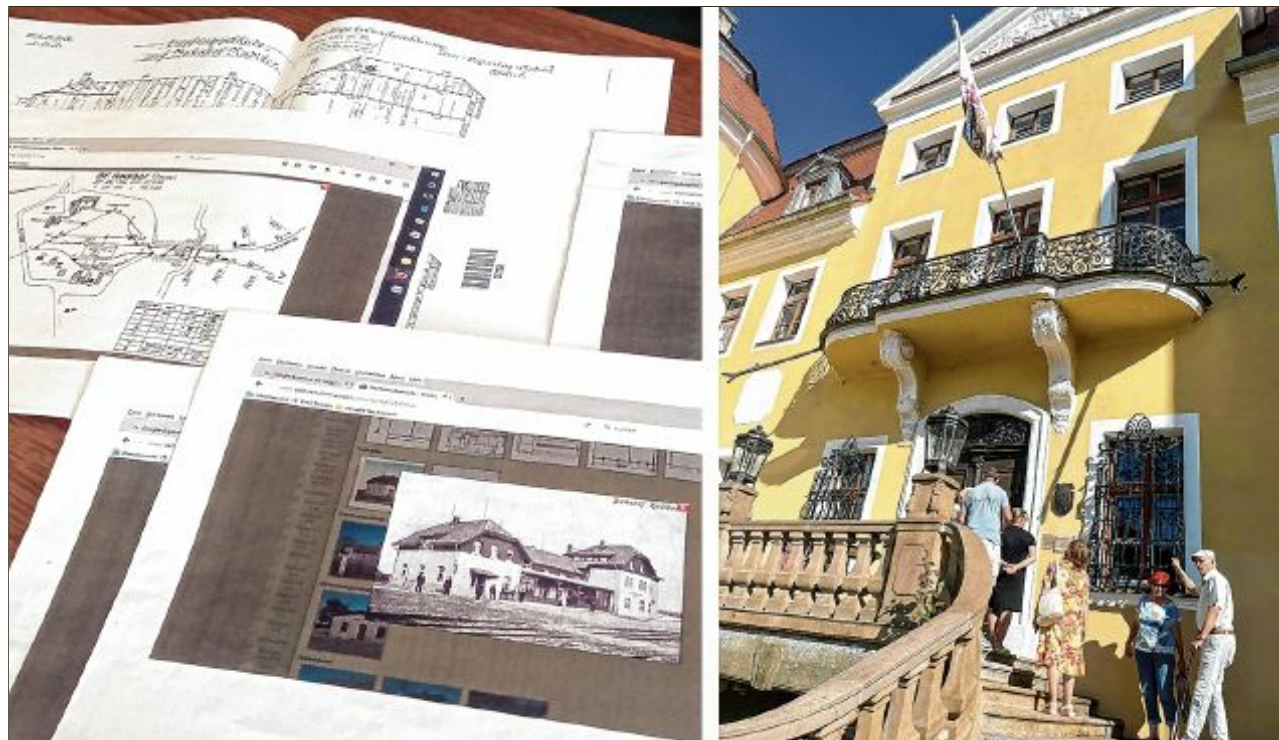
Sabina. Tu je hłowne sydło rjadu dominikanow a njedaloko abtownje Sant’ Anselmo z klóštróm. Tam je tež woblubowana kupnica, hđžež móže bjez nadhódnotoweho dawka nakupować.

Myto hač do 25 000 eurow Załožby za wuchowanje cyrkwinških twarskich pomnikow spožča tym, kiž zapodadža swoje koncepty za rozšěrjene wužiwanje cyrkwinških rumnosćow, bjez toho zo kemše myla. Informacije pod: [preis-der-stiftung-kiba.de](#).

Němski wjesłowar Julius Christ bu na olympiskich hrach w Parisu na wozjewenskej taflji jako „J. Christ“ připowědzeny. Awstralski komikar nawjaza hnydom na stawiznu ze Swjateho pisma, w kotrejž Jezus po wodže kročeše: „Zawěšće ma tu něchtó njefairnu lěpsinu na wodže.“

W Francoskej so nadpady a zapalerstwo na cyrkwach kopja. Nutřkowne ministerstwo wěšći lóni nimale 1 000 antikřesćanskich deliktow hidy, 90 procentow měrješe so na cyrkwyje a kěrchowje.

Ulrike Greim budže wot 1. oktobra nowa zamowita ewangelskich krajnych cyrkwyjow za wusyłanja kemšow w telewiziji a w radiju kaž tež za cyrkwinške online-poskitki we wobłuku sčelaka MDR.

Na Radworskim dwórnišću inkluzije su na wčerawšim Dnju wotewrjenego pomnika zajmowaných mjez druhim wo stawiznach dwórnišća informowali (nalěwo). Na poslednje wodženje po Minakałskim hrodźe bě wčera něhdźe 20 wopytowarjow přichwatało. Foće: Bianca Šeferowa, Liza-Marija Cyžec

W hrodźe a na dwórnišću

Wjele wopytowarjow na Dnju wotewrjenego pomnika po puću byli

Radwor/Minakał (SN/lmc/Bše). W cyłym wokrjesu Budyšin móžachu sej historisce zajmowani dohromady 44 pomnikow wobhladać, mjez druhim tež hród w Minakale. Wobsedźer Hermann Fuchs je na Dnju wotewrjenego pomnika wopytowarjow dohromady tři króc po hrodźe wjele a jim nazorny dohlad do stawiznow kaž tež do tuchwilneho wužiwanja hroda dał. „Tajke twarjenje z tajkimi stawiznami dyrbiš wuchować“ běše wosobinske moto, pod kotrymž je rodźeny Franka w léće 1998 započinał hród ponowić a „zaso k žiwjenju zbudzić“. Nimo wo stawiznach hrodu je na svojich wodženjach tež wo procesu ponowjenja a wo komplikacijach při tym rozprawjał. Twarski ansambl hrodu je wokoło léta 1302 Friedrich von Metzradt natwaril.

Wot 1595 do 1945 mějachu wšelake zemjanske swojby w Minakale swoju rezidencu. Po druhej swětowej wójnje běchu w hrodźe wójnsky čekańcy zaměstnjeni. Wot léta 1953 do 1993 je tu Serbska rěčna šula swój domicil měla.

Jako sej Herman Fuchs w léće 1995 do Minakała doježdźe, běše hród masiwne wobškodzeny. W léće 1997 započá wón z džělami za wuchowanje twarskeje substancy. Z wjele optimizmom kaž tež z pomocu wosobinskih přecelow móžeše saněrowanske džěta po 20 lětach zakónčić. W běhu tutech lět wuhotowa wobsedźer rumnosće poněčim z barokowym mobiliarom a wudžěla wužiwanjski koncept. Džensa so hród mjez druhim jako stawnistwo wužiwa.

Mjeztym hižo štwórtý króc wobdžěl-

chu so čonojo twarstwa Radworske dwórnišće inkluzije na Dnju wotewrjenego pomnika. Rjane slónčne wjedro je wjele wopytowarjow přiwabiło, kotraž sej předewšěm dobre pohosćenje chwalaču. Dale sej zajimcy wustajeńcu z wobrazami přetwarjenego dwórnišća wobhladachu. Na widejowej scénje w něhdźim Mítropa-hosćencu wobhladachu sej prezentaciju z dokumentowanym přetwarom dwórnišća. W léće 2011 je Chěžkec swojba z Boranec ansambl twarjenjow kupila. Mjeztym so wjele twarili a změnili. W přednim džělu dwórnišća nastachu bydlenja. Dale natwarichu nowy přitwar. We wulkim rumje wotměwaja so najwšelakorije zarjadowanja a swjědženje. W přenim poschodźe maja dowolowe stwícki a prózdnišce bydlenje.

tom zawjeselić. Program započina so w 16 hodź., wot 15 hodź. přepróšujetej na šalku kofeja a tykanc.

Na Dnju bibliotekow do SI

Budyšin. Tež Serbska centralna biblioteka na Serbskim instituce (SI) wobdžěli so na cyłoněmskim Dnju bibliotekow štwórtk, 24. oktobra. Sobudželačerjo instituta rozložuja mjez druhim móžnosć rešeršowanja serbskeho a regionalneho slědženja w bibliotece a poskiču dohlad do bibliotekskich magacinow. Naposledk mjenowane traje něhdźe poldra hodźiny. Zajimcy njech přizjewja so hač do pjatka, 13. septembra, telefonisce pod č. 03591 4972-32 abo z mejlku na: anna.mirtschin@serbski-institut.de.

Krej darić njeboli

„Postuchaj lěkarja, prjed hač jeho trjebaš!“, serbske přisłowo namotwja. Tuž wěnuje so student mediciny **Pětr Džisławk** znatym a mjenje znatym chorosćam, zo by je čitarjam trochu bliže rozložował (53).

Krej je transportna a regulaciska kapalina, bjez kotrejež njeby žiwjenje možné było. Něhdźe pjeć do šěsć litrow kreje dorosćeny čłowjek ma. Hrubje so praji, zo móže poldra litra zhubić, prjed hač je žiwjenje akutnje wohrožene. Potom pak je nuza wulka. Medicina džensa hižo wjele zdokona, tola čłowječu krej z někajkej kumštněj substancu narunać njeje móžno. Tuž ma so ludžom, kotřiž su wulke mnóstwa kreje zhubili, tak spěšnje kaž móžno cuza krej dawać. To mjenujemy transfuziju kreje. Něhdźe štyri miliony transfuzijow w Němskej wob léto přewjeduja. W jednym tajkim měšku za transfuziju je přerěznje něhdźe 300 mililitrow kreje respektiwne wobstatkow kreje. Móžemy sej potajkim wuličić, zo je za

Pisany poskitk mnohich přiwabił

Sobotu stej zarjadnistwo Biosferoweho rezervata Hornjołužiska hola a haty (OHTL) a serbske domizniske towarstwo Radiška zaso na němsko-serbske wiki přirody a wumělstwa do Stróže přepróšoj, lětsa hižo 26. raz.

Stróža (SN/MG). Pjatk wječor hižo delnjoserbski wotewri spěwotwórc Bernd Pittkunings wiki takrej inoficialnje. Serbske a dalše spěwy wón před zajmowanym publikumom w starej wotwěrnicy zanjese. Tam, w starej wotwěrnicy, mějachu potom tež sobotu, na poprawnym dnju wikow, pisany program. Tak zarejowachu tam na přikład dorostowe rejowanske skupiny „Łužičanki“ a mlódzinska rejowanska skupina Serbskeho ludoweho ansambla „Łužičanska rapsodija“. Kołowokoło dwóra Doma tysac hatow běše wulka ličba wikowarjow z regiona swoje předawanišća natwarila.

Mjez nimi bě tež tójšto serbskich, na přikład Katharina Gruhnc ze svojim modowym labelom „Lubuško“. Sama wona tam drasty za małe a najmjenje džěci šije. Tak mjenowane „selfmade“-produkty, potajkim produkty, kotraž ludžo sami zhotowjeja, běchu na wikach přewšo wobubowane. Mnoho ludži je sej pisany poskitk tuž lubić dało. Jako wiki sobotu dopodnja wotewrachu, bě so před zastupnej budku dołhi rynek zajmowaných nastupił. Cyłkownje běchu wiki dosć derje wopytane, byrnjež sobota přewšo horca była. Nimo rjemjeslniskich produktow, poskičowachu wězo tež regionalni akterjo slódné chlósćenki. Wosebje lód bě jara prašany. Poskitk wudospólnichu informaciske stejniskeho ansambla „Łužičanska rapsodija“. Kołowokoło dwóra Doma tysac hatow běše wulka ličba wikowarjow z regiona swoje předawanišća natwarila.

Pjatk wječor hižo zahaji spěwotwórc Bernd Pittkunings inoficialnje wiki (nalěwo). Sobotu dopodnja nastupi so potom dołhi rynek zajimcow. Foće: Jurij Helgest

Bjez barjerow do gmejskeho zarjada

Džěwin (AK/SN). „Gmejna Džěwin zrealizuje bjezbarjernosć w gmejskim zarjědźe. Kónc tydźenja rjemjeslnicy z twarskimi džělami započnu“. Tole pošmórny wjesljanosta Sebastian Bertko (njestronjan) minjeny štwórtk na posedźenju rady. Powjetšić maja so zachodne durje. Přichodny tydźen so natwar rampy a z tym zwisowace džěta při zachodnym schodźe zahaja. Tež nowe wobtoženje je planowane. Hač do kónca oktobra maja wšitke džěta zakónčene być.

Najwaznějšej lětušej inwesticiji w gmejnje stej rozšěrjenjski twar gratownje woh-

njowej wobory w Brězowce a Šulska kolesowanska šćežka Džěwin – Slepó, tak zdžěli komornica Dana Pielh na posedźenju rady w pollětnej etnej rozprawje. Bóle hač hdy prjedy dyrbi komuna předwidźiwje hospodaric. Tohodla njeje za léće 2026 a 2027 inwesticije zaplanowala. Po pokiwach prawniskeho dohlada ma gmejna swoje etatowe pozicije dale pruwować a lutowanske potenciale wotkryć.

Runje tak doporučá dohlad konsekwentne pruwowanje móžnosće zjednoćenja ze susodnej komunu Slepó.

POLICIJA

■ Šwary dobytk z njeskutka

Biskopicy. Sobuwobydlerjo wjacesójbnego domu w Biskopicach zwěšćichu pjatk w nocy šěroko wotewrjene bydlenje a informowachu policiju podhlada zadobyća dla. To zastojnicy policije pozdžišo na městnje tak zwěšćichu. Njeznači skućičeljo běchu so w běhu dnja do by-

dlenja w druhim poschodźe z namocu zadobyli. Wšitke kamory běchu wočinjene a přeborkane zawostajili. Policisća njemóžachu podružnikow docpěć, tak dyrbješe so wohnjowa wobora wo zawěsćenje bydlenja starać. Po tuchwilnych dopožnacych su padušy wjetšu sumu w bydlenju skladowaných pjeněz rubili. Wěčna škoda na twarjenju a durjach wučinja něhdźe 1 000 eurow.

Z MĚSTOW A WSOV

Gmejska rada w Radworju

Radwor. Radworska wjesljanostka Madeleine Rynčowa přepróšuje na zjawne posedźenje gmejskeje rady a to srjedu, 11. septembra, we 18.30 hodź. do jědźernej Serbskeje zakladneje a wyšeje šule na Grólmusowej 3 w Radworju.

Džen zjawneho warnowanja

Budyšin. Štwórtk, 12. septembra, so po cyłej Zwjazkowej republice warnowanske systemy přepruwuja. Mjez druhim wu-

du na tutym dnju w 11 hodź. warnowanske zdžělenki přez appy, rozhlós atd. kaž tež w 11.45 hodź. zdžělenki wo zakónčenju warnowanja. Runočasnje testuje Budyske wokrjesne zarjadnistwo tež wokrjesnu sirenou syć. W 11 hodź. zaklinča sireny ze signalom „warnowanje před strachom“ a w 11.45 hodź. ze signalom „kónc warnowanja“.

Nazymski koncert

Njebjelčicy. Chór dorosta a rejowanska skupina Serbskeho gymnazija chćetej ludži njedźelu, 15. septembra, w Njebjelčanskej Bjesadze z nazymskim koncer-

Družki z předešćnikom so škitali

Najebać horcotu su so wčera wjele ludži na swjědženju Marije naroda pěši abo z kolesom do Róžanta nastajili. Mjeztym, zo wučeknychu sej wěriwi na putniskej luce do chlósćka štomow, dyrbjachu družki w sapacym slóncu wutrač. Předešćniki běchu mlódom holcam jenički škit. Božu mšu wuhotowala je tónkróć Kulowska wosada. Hłowny celebrant farar Gabriš Nawka skedźbni na wuprajenje Effata – wotewer so, štož bě tohorunja tema ewangelija. Tež kaplan Florian Mróz w svojim přédowanju na to nawjaza. Foto: Rafael Ledźbor